

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỖ XUÂN TÂM

GIẢI PHÁP CHỦ YẾU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG - TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 - 34 - 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Hướng dẫn khoa học: PGS-TS. Đỗ Quang Quý

Thái Nguyên - 2011

LỜI CAM ĐOAN

*Tôi xin cam đoan: Bản luận văn thạc sỹ này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, kiến thức kinh điển, nghiên cứu khảo sát tình hình thực tiễn và dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS: **Đỗ Quang Quý**.*

Các số liệu và những kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố dưới bất cứ hình thức nào ở các công trình nghiên cứu khác.

Tôi xin chịu trách nhiệm về kết quả nghiên cứu của mình.

Học viên

Đỗ Xuân Tám

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình cao học và viết luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ và góp ý nhiệt tình của quý thầy cô trường Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh – Đại học Thái Nguyên.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn đến quý thầy cô Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh – Đại học Thái Nguyên, đặc biệt là những thầy cô đã tận tình dạy bảo cho tôi suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến Phó giáo sư - Tiến sĩ Đỗ Quang Quý đã dành rất nhiều thời gian và tâm huyết hướng dẫn nghiên cứu và giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Nhân đây, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu trường Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh – Đại học Thái Nguyên cùng quý thầy cô trong Khoa Đào tạo Sau Đại học đã tạo rất nhiều điều kiện để tôi học tập và hoàn thành tốt khóa học.

Đồng thời, tôi cũng xin cảm ơn quý anh, chị và ban lãnh đạo Ban quản lý các Khu công nghiệp tỉnh Thái Nguyên, sở Kế hoạch và Đầu tư, Cục Thống kê Thái Nguyên, phòng Thống kê thị xã Sông Công, Văn phòng UBND tỉnh Thái Nguyên, văn phòng UBND thị xã Sông Công ... đã tạo điều kiện cho tôi điều tra khảo sát để có dữ liệu viết luận văn.

Mặc dù tôi đã có nhiều cố gắng hoàn thiện luận văn bằng tất cả sự nhiệt tình và năng lực của mình, tuy nhiên không thể tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được những đóng góp quý báu của quý thầy cô và các bạn.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2011

Học viên

Đỗ Xuân Tâm

MỤC LỤC

	Trang
LỜI MỞ ĐẦU	1
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	1
2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI	3
2.1. Mục tiêu chung	3
2.1. Mục tiêu cụ thể	3
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI.	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. LỊCH SỬ NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI	4
5. Ý NGHĨA KHOA HỌC CỦA LUẬN VĂN	4
6. BỐ CỤC CỦA LUẬN VĂN	4
<u>Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU</u>	5
1.1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	5
1.1.1. Những khái niệm cơ bản về KCN	5
1.1.1.1. Khu công nghiệp	5
a. Định nghĩa	5
b. Đặc điểm	5
1.1.1.2. Khu công nghệ cao	5
a. Định nghĩa	5
b. Đặc điểm	6
1.1.1.3. Cụm công nghiệp	6
a. Định nghĩa	6
b. Đặc điểm	6
1.1.1.4. Một số khái niệm khác về khu công nghiệp	6
1.1.1.4.1. Hệ thống hạ tầng kỹ thuật	6
1.1.1.4.2. Hệ thống hạ tầng xã hội.	7
1.1.1.4.3. Quy hoạch vùng công nghiệp	7
1.1.1.4.4. Quy hoạch định hướng phát triển các KCN	7

1.1.1.4.5. Quy hoạch chi tiết KCN	7
1.1.1.4.6. Cơ quan quản lý Nhà nước về KCN	7
1.1.1.4.7. Công ty phát triển hạ tầng KCN	8
1.1.1.4.8. Doanh nghiệp KCN	8
1.1.2. Vai trò của KCN đối với sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước	8
1.1.2.1. Thu hút vốn đầu tư để phát triển nền kinh tế.	8
1.1.2.2. Góp phần giải quyết công việc làm cho xã hội.	8
1.1.2.3. Tăng kim ngạch xuất khẩu.	9
1.1.2.4. Góp phần hoàn thiện cơ chế, chính sách phát triển kinh tế quốc dân.	9
1.1.2.5. Góp phần hình thành mối liên kết giữa các địa phương và nâng cao năng lực sản xuất ở từng vùng, miền.	10
1.1.3. Quan niệm về phát triển bền vững và phát triển bền vững KCN	10
1.1.3.1. Quan niệm về phát triển bền vững	10
1.1.3.1.1. Quan niệm	10
1.1.3.1.2. Các tiêu chí đánh giá sự phát triển bền vững	11
1.1.3.2. Phát triển bền vững KCN	13
1.1.3.2.1. Khái niệm	13
1.1.3.2.2. Sự cần thiết phát triển bền vững KCN	13
1.1.3.2.3. Các tiêu chí đánh giá sự phát triển bền vững KCN.	14
a. Các tiêu chí đánh giá phát triển bền vững nội tại khu công nghiệp	14
b. Các tiêu chí đánh giá tác động lan tỏa của khu công nghiệp	16
1.1.4. Những nhân tố ảnh hưởng đến sự hình thành và phát triển các KCN	18
1.1.4.1. Điều kiện tự nhiên:	18
1.1.4.2. Kết cấu hạ tầng	19
1.1.4.3. Các điều kiện cung cấp nguyên liệu và lao động :	19
1.1.4.4. Môi trường đầu tư	19
1.1.4.5. Vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng:	20
1.1.4.6. Phát triển khu dân cư đồng bộ:	20
1.1.4.7. Điều kiện về đất đai:	21
1.1.5. Một số kinh nghiệm phát triển KCN trên thế giới, Việt Nam và những bài học kinh nghiệm rút ra cho KCN Sông Công – tỉnh Thái Nguyên	21

1.1.5.1. Kinh nghiệm phát triển KCN của các nước trên thế giới.	21
1.1.5.1.1. Kinh nghiệm của Malaysia.	21
1.1.5.1.2. Kinh nghiệm của Thái Lan.	22
1.1.5.1.3. Kinh nghiệm của Đài Loan.	22
1.1.5.2. Kinh nghiệm phát triển KCN ở Việt Nam.	24
1.1.5.2.1. Kinh nghiệm của tỉnh Hải Dương.	24
1.1.5.2.2. Kinh nghiệm của thành phố Đà Nẵng	26
1.1.5.3. Những bài học kinh nghiệm đối với quá trình phát triển bền vững KCN Sông Công - tỉnh Thái nguyên.	27
1.2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	28
1.2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	28
1.2.2. Phương pháp nghiên cứu đề tài	28
1.2.2.1. <i>Phương pháp luận</i>	29
1.2.2.2. <i>Phương pháp thu thập số liệu</i>	29
1.2.2.3. <i>Phương pháp tổng hợp và phân tích số liệu</i>	29
<u>Chương 2:</u> THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG KCN SÔNG CÔNG - TỈNH THÁI NGUYÊN	30
2.1. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ VÀ XÃ HỘI CỦA TỈNH THÁI NGUYÊN	30
2.1.1. Vị trí địa lý.	30
2.1.2. Tài nguyên thiên nhiên.	30
2.1.3. Đặc điểm khí hậu, thủy văn.	32
2.1.4. Dân số, lao động.	33
2.1.5. Tổng quan về phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Thái Nguyên.	33
2.1.5.1. Về cơ sở hạ tầng.	33
2.1.5.2. Thực trạng về phát triển kinh tế xã hội tỉnh Thái Nguyên.	34
2.2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG KCN SÔNG CÔNG.	36
2.2.1. Quá trình thành lập và phát triển KCN Sông Công.	36
2.2.1.1. Quá trình thành lập và phát triển KCN Sông Công.	36
2.2.1.2. Quá trình thành lập và phát triển Ban Quản lý các KCN tỉnh	39

Thái Nguyên.	
2.2.1.3. Qui hoạch phát triển KCN Sông Công và các KCN tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020.	40
2.2.2. Thực trạng hoạt động tại KCN Sông Công đến năm 2010.	42
2.2.2.1. Thực trạng cơ sở hạ tầng, môi trường KCN Sông Công.	42
2.2.2.2. Tình hình về quỹ đất tại KCN Sông Công	43
2.2.2.3. Thực trạng về thu hút vốn đầu tư và cơ cấu ngành nghề đầu tư tại KCN Sông Công.	43
2.2.2.4. Phân tích hiệu quả các dự án tại KCN Sông Công,	48
2.2.2.5. Thực trạng về nguồn lực lao động.	51
2.2.2.6. Phân tích các hoạt động của BQL các KCN tỉnh Thái Nguyên và Công ty hạ tầng KCN Sông Công.	52
2.2.3. Thực trạng phát triển bền vững KCN Sông Công – tỉnh Thái Nguyên.	53
2.2.3.1. Thực trạng phát triển bền vững nội tại KCN Sông Công – tỉnh Thái Nguyên.	53
2.2.3.2. Đánh giá tác động lan tỏa của KCN Sông Công – tỉnh Thái Nguyên.	58
Chương 3: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG KCN SÔNG CÔNG - TỈNH THÁI NGUYÊN	63
3.1. MỤC TIÊU, QUAN ĐIỂM PHÁT TRIỂN KCN.	63
3.1.1. Các căn cứ để xây dựng mục tiêu phát triển KCN.	63
3.1.1.1. Mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Thái Nguyên.	63
3.1.1.2. Quan điểm phát triển các KCN của tỉnh Thái Nguyên.	66
3.1.2. Mục tiêu phát triển KCN Sông Công - tỉnh Thái Nguyên.	67
3.1.2.1. Thu hút vốn đầu tư trong và ngoài nước để lấp đầy KCN.	68
3.1.2.2. Giải quyết việc làm và đào tạo lực lượng lao động:	68
3.1.2.3. Tiếp thu công nghệ hiện đại, kinh nghiệm quản lý tiên tiến:	68
3.1.2.4. Thúc đẩy kinh tế trong nước phát triển và chuyển dịch cơ cấu kinh tế	69
3.2. GIẢI PHÁP CHỦ YẾU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG KCN SÔNG CÔNG - TỈNH THÁI NGUYÊN	69

3.4.1. Giải pháp bảo vệ môi trường.	69
3.4.1.1. Công tác quy hoạch KCN.	69
3.4.1.2. Nâng cao chất lượng thẩm định dự án.	70
3.4.1.3. Xây dựng đồng bộ các biện pháp kiểm soát, bảo vệ môi trường	71
3.4.1.4. Nâng cao nhận thức bảo vệ môi trường	75
3.4.2. Đầu tư xây dựng đồng bộ hạ tầng kỹ thuật.	75
3.4.3. Tăng cường xúc tiến kêu gọi thu hút đầu tư.	76
3.4.4. Tăng cường đào tạo nguồn lao động cung cấp cho doanh nghiệp KCN Sông Công - tỉnh Thái Nguyên.	77
3.4.5. Xây dựng nhà ở tập trung cho công nhân và các công trình hạ tầng ngoài hàng rào KCN Sông Công - tỉnh Thái Nguyên.	80
3.4.6. Nâng cao hiệu quả quản lý các KCN tỉnh Thái Nguyên.	81
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	83
1. KẾT LUẬN	83
2. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ	84
3.3.1. Đối với Trung ương	84
3.3.2. Đối với tỉnh Thái Nguyên.	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	89

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

- CNH : Công nghiệp hoá
- CNH – HĐH : Công nghiệp hoá – hiện đại hoá
- CCNN : Cơ cấu ngành nghề
- FDI : Đầu tư trực tiếp nước ngoài
- DDI : Vốn đầu tư trong nước
- GDP : Tổng sản phẩm quốc nội
- KCN : Khu công nghiệp
- XK : Xuất khẩu
- NK : Nhập khẩu
- UBND : Ủy ban nhân dân
- WTO : Tổ chức Thương mại thế giới
- CN : Công Nghiệp
- GPMB : Giải phóng mặt bằng
- NSNN : Ngân sách Nhà nước

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

BẢNG BIỂU	Trang
Bảng 2.1: Vốn đầu tư trong nước và nước ngoài vào KCN Sông Công đến năm 2010.	44
Bảng 2.2: Cơ cấu vốn kinh doanh trong KCN Sông Công	46
Bảng 2.3: Tình hình đầu tư tại KCN Sông Công đến năm 2010	49
Bảng 2.4: Hiệu quả đầu tư các DN tại KCN Sông Công đến năm 2010	50
Bảng 2.5: Tình hình lao động tại KCN Sông Công đến năm 2010	51
Bảng 2.6: Cơ cấu sử dụng đất tại KCN Sông Công – tỉnh Thái Nguyên	55
Bảng 2.7: Hiệu quả hoạt động các DN tại KCN Sông Công đến năm 2010	57
Bảng 2.8: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế tại thị xã Sông Công và tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2005 – 2010.	60